

беззбройним. І вразив Гектор його своїм списом і впав за мертво Патрокл на землю...»

Патрокл так любив свого товариша Ахілла, щозамість нього сам згодився піти у небезпечний бій, налякати троянців тим, що Ахілл таки прийшов на допомогу до війська Агамемнона. Він навіть намагався захопити стіни Трої, всупереч тому, що йому заважав робити це сам бог Аполлон. І тільки тоді, коли він дізнався, що це зробить його друг Ахілл, він відступив та з честю прийняв нерівний бій, не тільки проти троянців, а й проти могутнього бога Аполлона. Ахілл, виходячи з того ж почуття агапе, згодився помститися за Патрокла, та прийняти вірну смерть, замість того, щоб дожити до старості. І він прийняв смерть не тільки за нього, але і слідом за ним. Боги за цей виважений вчинок вшанували Ахілла особливою відзнакою та послали на Острови блаженних.

І сьогодні існує кохання-агапе, яке можна порівняти з Танзанітом у світі мінералів, прекрасне і виняткове, «ідеальна дитина сторге та філії» (за кольорами любові Джона Алана Лі). Вважаю, що і в сучасному світі ми можемо знайти історії великого кохання жінки і чоловіка, подібні почуттям Алкестіди і Адмета, які споріднені до того рівня, що Алкестіда вирішила піти замість чоловіка у царство Аїда. А за свою вірність, хоробрість та любов вона була винагороджена поверненням з царства мертвих.

Я не наполягаю на повному слідуванні нормам моралі та етики давніх греків, але деякі їх аспекти виявляються більш лаконічними, за сучасні епітети. Люди можуть відчувати любов-гру людус, де йдеться про паразитування на почуттях та хтивості, а можуть пізнати і духовний, дружній зв'язок – філію. І саме вміння відрізнити їх дає нам розуміння про зміст, цілі, способи, тривалість, міцність та користь відносин, може зберегти нас від манії, деструктивного почуття, де для двох людей існує суттєва небезпека саморуйнування.

Любов не актуальність, любов – вічність.

Макіавеллізм в сучасній корпоративній культурі

Ярослав ПИРОГОВ, здобувач освіти

Науковий керівник – Наталя БІЛЬЧУК, кандидатка філософських наук, доцентка

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Корпоративна культура – система цінностей та переконань, котра має розділятися кожним працівником організації. Зазвичай передважає особливу поведінку, включаючи стиль мовлення та прозорість комунікації персоналу/керівництва. Метою корпоративної культури можна визначити забезпечення високої дохідності фірми за рахунок максимізації ефективності виробничого менеджменту та якісного поліпшення діяльності підприємства в цілому за допомогою дисциплінації працівників, прививання ставлення до

підприємництва як до чогось лояльнішого до нього (працівника), але все одно спираючеєся на встановлені норми.

Також, хоч я не прихильник виведення означень за допомогою семантики слів, але тут можна зазначити, що *cultura* з латини перекладається як «обробіток» та корпоративну культуру можна назвати свого роду процесом «обробки» особи під стандарти організації.

Стандарти організації та дисциплінація зазначаються професійною етикою – нормою, кодексом, визначаючим поведінку працівника; що відповідає існуючим законам.

«Використання хитрості й лукавства в керуванні державою або взагалі в адмініструванні» – можливо найкоротша вижимка ідеї Макіавеллізму, і насправді мабуть кожен хто стикався з корпоративною культурою, та невідокремлюємої від неї мораллю прописаною професійною етикою, помічав несправжність стосунків серед колегами (в меншому ступені) та керівництвом (в більшому). Ніби не усі організаційні наміри озвучуються як вони є – зазвичай лише абстрактна головна ціль та окремі формалізовані ясніші завдання, котрі все одно подаються під фльором специфічної мови кодексу компанії. На жаль, через ілюзію добробуту та невизначенність цілей відчувається деяка дереалізація.

Ціль виправдовує засоби, а особливо прибуткові. Яку б атмосферу не намагались створити зараз роботодавці, фактом залишається, що людині не варто тішитись ідеями, про легку беззаботну роботу в дружньому колективі. Насправді можна зробити гучну заяву – сьогодні, починаючи з ХХ сторіччя, людина працює якнайбільше аніж за останні декілька століть пред тим. Через це і до умов, комфорту не заважаючому продуктивності, постало більше вимог. Можливо це і труд на довгі роки емперичного дослідження в майбутньому, але про це важливо не забувати.

Я не хочу виправдовувати сьогоднішній підхід, як і спростовувати його, але на мою думку, професійній етиці пора признати своє «лукаве» нутро, недієспособність в довгостроковій перспективі, особливо щодо впливу на ментальне здоров'я працівників, та дотримуватись:

- або жорстких правил з явною дисципліною,
- або відмовитись від пануючої зараз професійної етики хочаб поза межами сфери обслуговування,
- або удосконалитись на поприщі ідей Макіавеллізму.

Булінг як прояв морального зла в міжособистісних відносинах

*Наталія ЯЗАН, здобувачка III освітньо-наукового ступеня (PhD)
Науковий керівник – Наталія ФІЛІПЕНКО, докторка юридичних наук, професорка,
Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Моральне зло – це зло, яке людина обирає; обирає тією чи іншою мірою, в силу тих або інших причин. Осмислення цих причин вибору зла, досягнення